

Zakaj slovenski podjetniki niso zvezdniki, kot je bil Steve Jobs?

PODJETNIKI BI BILI VEČJE ZVEZDE V OČEH NAJŠIRŠEGA KROGA LJUDI, ČE NE BI TI PODJETNIKOV ENAČILI S TAJKUNI. SLOVENCİ SMO ZAVISTNI IN ZATO LAHKO NAREDIMO PRECEJ ŠKODE.

Je tudi vaš sosed prepričan, da se pri nas s poštenim delom ne da obogateti? Ali vaša sosedna meni, da vsi samo iščejo priložnost, kako bi lahko kaj ukradli? Bi Slovenci lahko imeli svojo podjetniško zvezdo?

Ko smo poslovneže spraševali, zakaj podjetniki v Sloveniji niso takšne zvezde kot v zahodnih državah, so nam vsi v en glas zatrdili: »Pa saj ga imamo - **Iva Boscarola!**« A ta odgovarja: »Prave zvezde bomo postali, ko nas bo država sposobna motivirati, prisiliti, da v dveh, treh letih v podjetjih s potencialom, kot je Pipistrel, zaposlimo dva ali tri tisoč ljudi. Samo velika podjetja lahko naredijo kaj za Slovenijo, mala so premalo.«

Brez karizme ne gre

Če imamo zvezde, zakaj se torej tisti, ki naj bi to bili, ne počutijo kot zvezde?

Psihologinja **Andreja Pšeničny** pravi, da imamo Slovenci kar nekaj zvezd - Iva Boscarola, Mirka Tuša, Igorja Akrapoviča, Marka Pleška iz Cosylaba, Japca in Jerneja Jakopina iz Seawaya, tudi ljubljanskega župana Zorana Jankoviča ... »Čeprav Boscarol ni zvezda v svetovnem merilu, saj njegovi izdelki niso blago za široko porabo, ima vsekakor status karizmatične osebe, je odprt, komunikativen, ljudje se lahko z njim poistovetijo, ga vzamejo za svojega,« razlaga Andreja Pšeničny.

Njeno razlago, kaj vse ovira slovenske podjetnike na poti do poslovnih zvezd, lahko strnemo v sedem točk:

1. nimajo karizme, niso odprti, komunikativni, ljudje se z njimi ne morejo poenačiti;
2. Slovenija je majhno okolje, med sabo smo zelo prepleteni in zavisti, ki je precej, lahko naredi precej škode;
3. ob neuspehih Slovenci zelo hitro obsodimo človeka, zato se podjetniki niso pripravljali izpostavljati;

Od leve proti desni: **Igor Akrapovič**, Akrapovič; **Uroš Merc**, Bisol; **Ivo Boscarol**, Pipistrel; **Rok Uršič**, Instrumentation Technologies; **Helena Draškovič**, Magistrat International; **Boštjan Šifrar**, Sibo G.

4. mediji ne dajo dovolj priložnosti nekomu, ki je uspešen, pri nas ni kulture, da bi tudi gospodarstvenika doživljali kot zvezdo;

5. vzgajani smo v duhu, da s poštenim delom ni mogoče obogateti, in tako se vedemo tudi do ljudi, ki pa so morebitne (poštene) zvezde, težko prenašamo nadpovprečnost;

6. ne dopuščamo nikakršne napake in takoj obsojamo neuspeh;

7. država ne spodbuja podjetniškega okolja, v podjetjih pa ne znajo ceniti talenta, ne znajo pozitivno motivirati ljudi.

»Smo del bebavosti«

»Pri nas zvezd ne maramo zaradi zavisti. Pri nas mora vsak dobiti nekaj, ne maramo, da kdo štrli iz povprečja, zato bomo vedno narod hlapcev. Mi, ki tu še vztrajamo, smo del te bebavosti,« je kritičen Boscarol. Pravi, da v Sloveniji v zadnjih treh letih nimamo enega podjetja, ki bi v teh letih zraslo do velikega podjetja. To se bo zgodilo, ko bo država imela mehanizem, da bi šli lahko politiki oziroma uradniki v neposredna pogajanja z morebitnimi podjetniškimi zvezdami.

»Pri nas zvezd ne maramo zaradi zavisti. Pri nas mora vsak dobiti nekaj, ne maramo, da kdo štrli iz povprečja, zato bomo vedno narod hlapcev. Mi, ki tu še vztrajamo, smo del te bebavosti,« je kritičen Boscarol. Pravi, da v Sloveniji v zadnjih treh letih nimamo enega podjetja, ki bi v teh letih zraslo do velikega podjetja. To se bo zgodilo, ko bo država imela mehanizem, da bi šli lahko politiki oziroma uradniki v neposredna pogajanja z morebitnimi podjetniškimi zvezdami.

Podjetniki bi bili večje zvezde v očeh najširšega kroga ljudi, če ne bi ti podjetnikov enačili s tajkuni. Slovenci smo zavistni in zato lahko naredimo precej škode.

Kot pravi, so ga Italijani sami vprašali, kaj potrebuje, da bi pri njih zaposlil 200 delavcev, in kar je zahteval, je dobil. »Hotel sem 30 tisoč kvadratnih metrov zemljišča in sem jih dobil, obljubili so pomoč pri pripravi dokumentacije za novo tovarno in to obljubo izpolnjujejo ... Naredili bodo krožišče, da bi tja lahko vozili tovarnjaki. Med ministrstvi in službami se sami usklajujejo, ni mi treba trkati na vrata za razna soglasja, vse uredijo sami! Brez javnih razpisov, neposredna pogajanja,« pravi.

Pri nas pa spodbude delijo prek razpisov, pri čemer se uradniki bolj ukvarjajo z vejicami kot z vsebino, dodaja. Težava je, kot pravi, ker je vsa zakonodaja napisana tako, kot da je v Sloveniji 97 odstotkov lopovov. A Boscarol meni, da to ni res: »Lopovi bodo vedno našli pot do denarja iz javnih virov. Pretakanje denarja iz raznih omrežij v zasebne žepe je treba usmeriti v gospodarske projekte.«

Ljudje težko razlikujejo med podjetniki in menedžerji

»Težko bi rekel, zakaj pri nas podjetniki niso take zvezde kot denimo športniki. Če bi govoril, da samo zato, ker smo Slovenci pregovorno privoščljivi, bi bilo premalo,« pa meni **Rok Uršič** iz družbe **Instrumentation Technologies**. Pravi, da se je s športniki morda lažje poenačiti kot s podjetniki. Po njegovem nam manjka tudi dobre prakse, saj se je pri nas podjetništvo šele dobro začelo, »nimamo še dovolj izkušenj s tem, da so podjetniki generator novih delovnih mest in da dajejo zagon družbi«.

Manjka nam tudi velikih zgodb o uspehu, to, da podjetnik postane multinacionalka, dodaja. »Ljudje tudi težko razlikujejo med podjetniki in menedžerji, tu so še tranzicijske zgodbe.«

Za zvezdo te morajo narediti drugi

Da so težava tranzicijske zgodbe, se strinja tudi **Uroš Merc** iz **Bisola** : »Navadni ljudje težko razumejo, kako bi lahko nekdo pošteno v kratkem času veliko zaslužil. To se da, a taki smo denimo mi, ki delamo v mednarodnem okolju, ker posla ne dobimo zaradi poznavanja lokalnega funkcionarja, temveč ker znamo pokazati in unovčiti znanje, ker smo konkurenčni.« Merc še pravi, da je premalo uspešnih podjetnikov, ki niso odvisni od domačega trga, tu pa je tudi še slovenska zavist.

»Denimo o nas imajo v Belgiji odlično mnenje in imamo veliko naročil, doma pa težko kaj prodamo. Ljudje rečejo, ta ima že dovolj. In očitajo mi subvencije, ki pa jih je zelo malo.« Kdaj bodo podjetniki večje zvezde, niti ne razmišljam, še pravi. »Za zvezdo te morajo narediti drugi, imajo pa Slovenci s tem težavo. Ljudje se ne želijo izpostavljati. Pri nas je tisti, ki pade, še večja zvezda,« meni Merc.

»Ljudje, ki se ne ukvarjajo s poslom, tudi težko razumejo, zakaj mi revija Manager izračuna 33 milijonov evrov premoženja, saj gledajo samo skozi plačo in potem seveda ne morejo razumeti, kako lahko nekdo pride do teh milijonov,« dodaja. Ko bomo dlje časa živeli s kapitalizmom, pravi, se bomo tudi tega naučili. Podjetniki morajo biti tudi odgovorni do okolja in donirati pomoči potrebnim.

Ključ je svetovna inovacija

Pomembno za zvezdnštvo je svetovna inovacija - treba je narediti nekaj unikatnega, pravi **Helena Draškovič** iz **Magistrata International** . Sama se ne vidi kot zvezdnico, prav tako ni zavistna in se ji zdi dobro, če komu uspe. »Mi nismo taki zvezdniki. Steve Jobs je vendarle en sam na sedem milijard ljudi. Menim, da Boscarol to je, da je nekaj pogruntal, dobil Nasino nagrado. Zvezdniki so tudi naši športniki, pa arhitekti, kulturniki. Drugi smo lahko dobri organizatorji,« dodaja.

»Pri nas takih, ki bi si prepoznavnost pridobili z nenehnim oglaševanjem izdelka, razen Mirka Tuša, ni,« pravi **Boštjan Šifrar**, lastnik družbe **Sibo G** . Meni, da sta podjetnika Boscarol in Akrapovič glede na število zaposlenih precej bolj prepoznavna kot podjetniki v Nemčiji, ki imajo 300 zaposlenih. »K zvezdnštvu pripomoreta tudi osebna karizma in to, ali se želiš pojavljati v medijih. Boscarol se, Akrapovič pa se skriva. Podjetniki bi bili večje zvezde v očeh najširšega kroga ljudi, če ne bi ti podjetnikov enačili s tajkuni,« dodaja Šifrar.